

govoril na to, ko smo zadnjič to velikansko goljufijo na slovenskih kmetih razkrili? Dobro, sodite kmetje sami! Kaj Vam priporočajo Vaši kmečki poslanci? Vsaki Vam priporoča, da morate voliti v zbornico dohtarja ali pa duhovnika, ne eden pa Vam ni rekel, da bi si volili moža iz svoje sredine. Mi pa Vam zopet in zopet rečemo, kmetje volite si kmeta za Vašega zastopnika, bodi si za državni, bodi si za deželni zbor. Kdo Vam toraj hoče dobro, kdo je Vaš pravi, resnični prijatelj? So li tisti Vaši prijatelji kateri hočejo svojega stanovskega brata imeti v zboru, dobro vedo, da si vrane med seboj ne izključujejo oči, ali so li tisti vaši prijatelji, ki Vam vedno in vedno svetujejo, da si morate zvoliti moža iz Vaše sredine za Vašega poslanca? Kdor malo pomisli, temu je gotovo to dovolj! Toraj še enkrat dragi kmetje, mi Vam rečemo volite za kmečkega poslanca kmeta! Dohtarji, hofrati in farji pa Vam rečejo, da morate voliti dohtarje, hofrate, fare! Kateri bode imel prav, koga bode ubogali? Kateri od obeh strank želi Vaš blagor? Dohtari, hofrati in farški podrepniki gotovo nigrar.!!!

Naša gospodarska organizacija in „Štajerc.“

Pod tem naslovom piše „Slovenski Gospodar“ v štev. z dne 11. septembra med drugim to le: „Kakor hitro odpre „Štajerc“ svoja umazana usta, se bode gotovo priduševal in rotit, da je kmečki list in se bo pričel sam hvaliti, kaj da vse za kmečki stan stori.“ — No, dobro „Gospodar“ pa nam povej ti kaj si pa vendar ti za kmečki stan storil? Kaj so storili vsi tvoji dohtarji? Veš kaj, poglejma si jih zaporedi. Kako le vendar to, da je malone vsak od tvojih toli hvaljenih rodoljubov postal v kratkem času iz siromaškega odvetniškega pomagalca mogočen bogataš? Povej nam, od kod imajo tvoji „rodoljubi“ toliko denarja? So li res, povej nam vendar vsi ti denarji,

stranišče. Silili smo se, kar se je dalo, pa le malo novincev jo je moglo spraviti pod streho.

Kaj je ostalim začeti? V sobi ne sme ostati, a ven tudi ne more nihče ž njo. Tedaj šine meni v glavo dobra misel. Urno rečem tovarišem: „Pod našim oknom raste star kostanj! Nanj zmečimo z žlicami smrdljive konzerve. Ker je listje že precej rumeno, ne bode nihče našega dela opazil!“

Nekaj trenutkov pozneje so se na kostanju že muhe pasle, nas pa so gospod „feldvebel“ pohvalili, ker smo jih lepo ubogali. Za solncem pride dež, a za veseljem žalost. Tudi naše veselje ni trajalo dolgo. Dve uri pozneje korakali smo iz „kasarne“ na vežbališče (eksercirplac). Ravno pri napacnem kostanju sreča nas stotnik (hauptmann) Bučar. „Feldvebel“ komandira v pozdrav: „Habt acht! Rechts schaut!“ Stotnik pa odzdravi: „Katera svinja pa snaži pri

katere imajo tvoji rodoljubi v posojilnicah in dohtarski krvavi žulji? Kdor zagovarja „rodoljubni“ kateri so se od slovenskega kmečkega ljudstva gatel, ta ni in ne bode nigrar pravi kmečki prijatelj. In glej dragi kmet, „Štajerc“ pa je te gospod, dar postavil v pravo luč, pokazal je njihovo delo slovenskemu kmetu, in ako družega ničesar ne storil, to bi bila že večja zasluga, kakor so vsi rikalni slavospevi v „Gospodarju in v Domu“, s spevi tlačiteljev slovenskega roda.

Dragi kmet, — slovenski dohtarji so pijavke slovenskega ljudstva, brezusmiljene pijavke, ki mu izsesajo tudi zadnjo kapljico krvi.

Gospodar piše nadalje: „Štajerc“ mora in nemškutarske možakarje hvaliti, ker so ga ustvarili, in mora slovenske voditelje črniti, ki Nemci in nemškutarji hudo boje, da bi se slovenski kmet, ki jih redi in zdržuje ravnal po slovenskih rodoljubih.“ — Dobro, kje pa imajo ti Nemci, ti nemškutarski možakarji od kmetov izguljeni denarji v posojilnicah in hranilnicah? Ako „Štajerc“ slovenske voditelje črni, potem gotovo bolj pošteno ravnajo svoji „nemčurskih“ nazorih s slovenskim kmetom, kakor ravna „Gospodar“ in vsi drugi klerikalni pisi po „slovenskih“ nazorih s slovenskim kmetom. Kaj ni čudo — da izhaja tam nekje v Ljubljani liki slovenski list. popolnoma slovenski, katere tudi te slovenske voditelje črni. In zakaj jih črni, ker so si zares to črnjenje zaslužili. Dragi „Štajerc“ je pošten, on pove napake teh gospod, on kaže te pijavke slovenskega kmeta „Gospodar“ pa prikriva njih slabosti, on jih črni, ker ve, da mu bodejo na drugi strani to hvala, tero poplačali!

Sto in sto let so živeli nemški trgovci med slovenskim ljudstvom, sto in sto let je občeval z nemškim trgovcem, oče je imel trgovino, sin prevzel, in glej, večina trgovcev ostala je brez denega premoženja, tako zvani slovenski rodoljubi odpre svojo dohtarsko pisarno in v desetih letih

belem dnevu stranišče? To delo se mora popraviti.“ Tu zapazi na tleh nekaj kupčkov konj.

Kaj se je potem zgodilo, lahko uganete. Kaj to povem, da je Bučar ukazal nas drugi dan z vežbališča naravnost v luknjo, kjer je vsaka skledico konzerv za kosilo, za pijačo pa tolažbo moramo vse lepo pojesti, če hočemo priti iz luknje.

Dobro smo znali, da stotnik ne razume. Zato smo skušali izpolniti povelje. Počasi smo sili nevšečno jed v usta, kakor da bi morali jesti pečene gade. Nekateri so z neizrečenim trudom spraznili skledice, le meni in še dvema tovarišema ni bilo mogoče tega storiti.

Kregar pride gledat, če smo gotovi. Tiste, ki niso pojedli, je izpustil, nas tri je zopet zaklenil in obljubil za prihodni dan enako kosilo.

Še enkrat smo se spravili na delo, toda najboljši volji ni šlo. Zato smo ugibali in tr

samo ima sto tisoč goldinarjev gotovega premoženja, samo kmečkih žuljev, samo kmečkega gladu!

Gospodar na dalje piše: „A drugod so se kmeti še pravočasno vzdramili, organizirali so se, povsod imajo zadruge, ki so njihova rešitev. Tudi pri nas je treba take organizacije, in slovenski rodoljubi se mnogo trudijo, da se taka gospodarska organizacija pri nas kakor hitro mogoče in kolikor možno — najbolje — spopolni.“ To je zopet grozna laž, slovenski rodoljubi se namreč čisto nič ne trudijo za kmečko organizacijo, (združenje kmetov), njim ni za zadruge, njim vsem skupaj je samo za — klerikalne konzume pod vodstvom mladih, neiskusnih kaplanov. Dragi kmetje, ali ne vidite kam pridejo vsi konzumi? Ali Vam ne delajo ravno ti največje škode? Kdo pa priporoča najbolj konzume? Klerikalci! Kdo je njihov največji sovražnik? — „Štajerc!“ Zato pa ga toliko sovražijo toliko preganjajo. Seveda, ker Vam „Štajerc“ priporoča, da se morate učiti tako važnega nemškega jezika, zato se imenuje glasilo „nemškutarskih kramarjev!“ In glejte, vsi ti nemškutarski kramarji imajo za Vas več srca, kakor vsi „rodoljubi“, ker Vas svarijo pred zaslepljenim sovraštvo, pred bodočo pretečo Vam materijelno škodo! Vso navdušeno slovenstvo dragi kmet, je za nič, ako moraš vedno in vedno nositi tvoje groše za lepe slovenske dohtarske suknje, za drago žido njihovih žen! Ako zares trgovcu kak krajcar pomagaš, pa ti ta vendar da zato svoje blago, sicer pa ti ravno Nemec navadno odkupi Tvoje pridelke! Ali kali morda gospod dohtar, gospod župnik? Toda sodi dragi kmet sam, „Štajerc“ se ne boji, da bi ga moral obsoditi, ako le količkaj premišleno, pošteno sodiš!

Našim kmetom.

Dalje.

V nekem mestu na Angležkem so bile tri tovarne ali fabrike, v katerih so opravljali možki težko delo.

na kakšen način bi se dalo rešiti. Po dolgem pre-mišljevanju se spomnim, da imam preveliko obutje. Hitro se sezujem in konzerve spravim v čevlje. Lav-žarjev Matija je mene posnemal, Štrukeljnov Jože pa, ki je imel za nesrečo ozke „coklje“, je slekel obe nogavici, v nje zdeval jed, a vse to počasi stlačil v žep.

Kakor nevesta pred altar, tako rahlo sem stopal pred narednikom Kregarjem, kateri nas je izpustil.

Od mene se je še poslovil z besedami: „Vidiš, ti masten rekrut, da je vendarle šlo, čeravno trdo!“ — No, za mene konzerve nikakor niso bile pretrde, ampak še veliko premehke.

Gluhi tovariš.

Z menoj je prišel „cesarja služiti“ tudi neki mestni krojač, po imenu Martin Cepin. Njemu se je

Kovali so železne droge ali šinje. Posestnik teh treh tovarn se je hotel prepričati ali je človeku, kateri mora težko delati bolj ugodno žganje, vino in pivo, ali voda. Naročil je toraj vsaki teh treh fabrik, da morajo delati, kako se jim najbolj da, da bode videl, koliko jim je mogoče v enem dnevu opraviti. „Delavci tiste fabrike“ je rekel, „katera bode imela največ izvršenega dela pokazati, bodejo dobili lepo darilce.“ — V prvi fabriki je dal delavcem nastavit celi sod vina in več sodčkov piva, ter je rekel naj pije vsak, koliko hoče, toda pijan ne sme biti nobeden. V drugo fabriko je dal prinesti več sodčkov različnega žganja in je tudi rekel, da sme vsaki piti, koliko se mu poljubi. V tretji fabriki pa ni dal nobene močne pijače, temveč je rekel naj pijejo samo vodo. In tako se je tudi zgodilo. A veste kmetje, katera fabrika je največ opravila? Največ so opravili delavci, kateri so pili vodo! Menje so opravili delavci, kateri so pili vino in pivo, a najmanj pa delavci iste fabrike v kateri se je pilo žganje. Kako to? Vse „močne“ pijače imajo v sebi tako zvani alkohol, žganje, ga ima največ. Alkohol je strup za človeško bitje. Samo skusi, ako ne verjameš, da je strup, napij se vina ali piva, potem bodeš videl, kako slabo ti bode drugi dan. Glava te boli, želodec tvoj je slab, na celem životu trepečeš. In kaj je povzročilo to bolezen, katera se nazivljeod šaljševcev „maček“? To je povzročil sam alkohol.

Pri nas je navada, da začnejo kosci jako zgodaj kositi. Ob štirih, ob treh ali še bolj zaranj začnejo delati, seveda na tešče. Toplega zajuterkar jim ni nihče skuhal, zato morajo biti zadovoljni samo s kruhom. Mislijo si pa, da je treba, da se kruh nekoliko pomoči in zato je pač v obče razširjena razvada, da se pije posebno od koscev že z arano v jutro žganje. Kdor pa na tešče pije, temu ne diši jed. Sicer je res, da človek kratek čas po pijači ničesar ne čuti, da se tako rekoč z delom igra, ker celi život nekako plamti, ker se pretače v žilah kr bolj hitro. Toda kako dolgo trpi to? Četrť ure poznej pa si dvakrat slabši, kakor si poprej bil. Zopet

že z lica bralo, da zna malo več, kakor hruške pečiti. Vsaka črta na njegovem obrazu je namreč kazala zvitega lisjaka.

Bil je drugače miren človek ter je vsakomur rad ustregel, če je le mogel. Pa imel je to napako, da je zelo slabo slišal, to se pravi: da je bil gluhi, pravi je to samo on, a vsi vojaški zdravniki, ki so ga preiskovali, so zopet hoteli vedeti, da ima popolnoma dobra ušesa. Zato so ga vsi oficirji in podčastniki (unteroficirji) vzeli na piko in ga skušali na vse mogoče načine vloviti, toda ni šlo; on se je delal tako spretno gluhega, da smo bili že vsi o slabosti njegovih ušes povsen prepričani.

Nekoč je nesel po stopnicah vedrico (škaf) vode. Ravno na ovinku trčita z narednikom skupaj in sitni Kregar je dobil vodo s posodo vred v svojo bučo in za to še mu ni smel nič storiti, zakaj Cepin se je izgovarjal, da ga ni slišal priti.